

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на **ХРИСТО КУТЕВ КАРАГЪЗОВ** - докторант на самостоятелна подготовка, за получаване на образователната и научна степен „Доктор”, по област Висше образование, 1. Педагогически науки по направление 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по музика) на тема:

„Методически модели при обучението по звукови технологии”

Научен ръководител: доц. д-р Адриан Георгиев

Рецензент: доц. д-р Валентина Манолова

Христо Кутев Карагъзов е завършил тонрежисура и музикално оформление в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ през 1993 година.

Работил е в различни медии до основаването на студио „Digital Plus“, в което е съдружник и тонрежисьор.

Преподавателската му дейност е в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, Арт Колеж, СУ „в. Климент Охридски“ – ФНПП, НБУ, UEES Univerity – Equador. Преподавател е по тонрежисура, цифрови аудиотехнологии, звукооператорство и аудиомонтаж.

Професионалните му интереси се съсредоточават в областта на звукозаписа, аудиопостпродукцията и мастеринга.

Много от проблемите в дигиталното аудио, с които се сблъсква в тонрежисьорската си дейност провокират разработването на дисертационния му

труд. Основният проблем, поставен в него е изследване на възможностите за прилагане на нови звукови технологии и разработване на методически модели за обучение по тях. Той е особено актуален днес, в съвременните условия на противоречия във всички сфери на социалния живот, когато и младите специалисти в сферата на музикалните технологии са оставени да направят сами своя „свръх избор“ сред непрекъснато връхлитащата ги масмедийна музикална агресия. Това налага да се потърсят и разкрият нови технологични методически решения, които да подпомогнат обучаваните, да формират у тях знания, да обогатят уменията им посредством обучението им по звукови технологии.

Към конструирането на методически модели за това обучение насочва усилията си дисертанта.

Още в *уводната част* на рецензираната дисертация Христо Карагъзов изяснява концептуалният модел на изследователската си работа, тезаурусът, който стои в основата на цялата разработка, формулира целите и задачите, които си поставя и на които търси решения, формулира предположенията си, описва и общата методология, която следва. Маркирани са някои основни проблеми, стоящи пред обучението по звукови технологии, направен е опит да се обяснят и някои причини, водещи до тях.

Историческият ракурс на проблемите при обучението по тонрежисура са в обхвата на вниманието на автора в *първата глава* на разработката. След обстоен и задълбочен анализ на изминатия път при обучението на специалисти в областта на звуковите технологии, авторът разкрива някои основни предимства и недостатъци на това обучение. Закономерно те са последвани от обобщаващи изводи, между които се откроява твърдението „навлизането на звукозаписните системи от аналогов тип и тяхното усъвършенстване след 60-те години да степен на удовлетворяване на основните търсени характеристики на възпроизведения звук доведе до сериозно развитие на музикалната, звукозаписна и звукопредаваща индустрия“.

Проблемите на обучението по звукови технологии в рамките на обучителни и квалификационни курсове, както и в рамките на висше/специално образование анализирани в контекста на новата образователна парадигма са в обхвата на вниманието на автора също в първата глава на разработката. Разкрива се тяхната същност, доказва се приложението им в образователния процес, изяснява се спецификата на обучението чрез посредничеството на мултимедийните технологии. Подробно са разгледани някои иновационни образователни технологии, приложими при търсеното обучение, между които е концепцията и технологията на интерактивното обучение. В различни аспекти е посочено мястото ѝ в европейската образователна стратегия, а в нея и на националната стратегия на България. В края на първа глава авторът утвърждава, че „навлизането на новите технологии и новият начин на работа в областта на звуковите технологии ... изискват нов аналитичен подход“.

Новите методически модели на обучението са разкрити във *втората глава* на дисертационния труд. Изяснени са основните проблемни точки при преподаването на съвременната теория на цифровия звук. Изводите в методически план по отношение на тематиката за файловите формати и методите на DATA компресия, цифрови интерфейси, синхронизация закономерно водят изложението към изясняването на основните проблеми и маркирането на методически решения при преподаването на особеностите на цифровото свързване и синхронизация.

Докторантът тук анализира звуковия формат и интерфейсът като начин на предаване на сигнала и дефинирането на входно-изходни конектори, подробно описва квантизацията на звука, върху основата на които маркира основни проблеми и методически подходи при изясняването им. Особено интересни са описаните практически упражнения, които се извършват за усвояване на видовете битови разрядности, промяната им и прилагането на дитеринг. Интересен е подхода, който Карагъзов използва при описване на артефактите, възникващи вследствие дискретизацията на звука. И отново тези свои анализи той

подкрепя с конкретни методически подходи. По същият начин са разработени и другите теми, очертаващи измеренията на звуковите технологии – джитер, аудиопроцесори, „хибридно студио“ (понятие, което заедно с някои други е въведено от докторанта) и други.

Тази част на дисертационния труд завършва с описание на проведена експериментална работа в рамките на две години, и анализ и коментар на получените резултати. Те дават основание на Христо Карагьозов да достигне до извода, че презентацията е успешен метод за „структурирано поднасяне на информацията в областта на звуковите технологии“, и още – „в създадена виртуална среда за общуване интерактивните методически модели са особено резултатни“.

Резултатите от цялостната разработка са подкрепени с различно по вид онагледяване.

В *заключението*, обособено като *трета глава* на дисертационния труд, се дава отговор на предварително поставените задачи, хипотезата е изведена като теза, направено е обобщение на цялостната експериментална работа, посредством изводи са формулирани препоръки, подсказани от получените положителни резултати в процеса на работа.

Библиографията включва трудове на наши и чужди автори, както и интернет адреси.

В *Приложения* са дадени най-съществените елементи от ползания инструментариум и различни презентационни материали – цифрови звукозаписни системи, микрофони, характеристики на звука.

В контекста на разсъждения, породени след запознаването с дисертационния труд бих задала следните *въпроси*:

Защо съществуват толкова много и различни стандарти за звукозапис, особено през последните десетилетия?

Има ли според Вас съществено различие между т.нар. от Вас презентационен метод при обучението по звукови технологии и интерактивен метод при същото обучение?

И още – какви опасности крият тези два метода при анализирания от Вас обучение, могат ли те да бъдат преодоляни?

Авторефератът на дисертацията, представен за рецензиране – неговото съдържание и качество отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и съответния правилник за прилагането му.

Дисертационният труд показва, че докторантът ХРИСТО КУТЕВ КАРАГЪЗОВ притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност, както и качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Това ми дава основание да дам своята *положителна оценка* на дисертационния труд и да *предложа на почитаемото научно жури да присъди* образователната и научна степен „Доктор” на ХРИСТО КУТЕВ КАРАГЪЗОВ в област на висше образование 1. Педагогически науки по направление 1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по музика)

09.11.2013 г.

г. София

Рецензент:

(доц. д-р В. Манолова)